

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.030.05.2015

P/15/031

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/031 – System informacji oświatowej
Okres objęty kontrolą	Od czasu wyodrębnienia Szkoły z Zespołu Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Korytkowie Dużym, tj. od 1.09.2013 r. do czasu zakończenia kontroli.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Jerzy Łukaszuk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98464 z dnia 25.11.2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa (dalej: Szkoła lub SP) w Korytkowie Dużym, 23-400 Biłgoraj.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paweł Grabias – Dyrektor, od 1.09.2014 r. W okresie od 31.08.2013 r. do 31.08.2014 r. pełnił obowiązki Dyrektora. (dowód: akta kontroli str. 4-7)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli¹ w okresie objętym kontrolą w Szkole nie zapewniano terminowego przekazywania kompletnych i wiarygodnych informacji do bazy danych zmodernizowanego systemu informacji oświatowej (dalej: SIO), określonego przepisami ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej² (dalej: ustawa o SIO z 2011 r.).

Ze względu na niesprawność działania systemu teleinformatycznego w odniesieniu do placówek oświatowych wydzielonych w wyniku likwidacji zespołów szkół, do kwietnia 2015 r. Dyrektor Szkoły nie miał możliwości przekazywania danych do bazy SIO oraz informacji wymaganych art. 79 ustawy o SIO z 2011 r. Do czasu kontroli NIK nie było też możliwości przekazania informacji o podręcznikach obowiązujących w poszczególnych oddziałach szkoły w roku szkolnym 2014/2015 i 2015/2016.

Z przyczyn leżących po stronie administratora lokalnej bazy danych SIO, nie przekazano do niej list uczniów i danych dziedzinowych o uczniach w roku szkolnym 2014/2015, informacji o obowiązkach nauczycieli w roku szkolnym 2014/2015, określonych w arkuszu organizacyjnym Szkoły, wydatkach na prowadzenie Szkoły w roku 2014 i 2015 oraz o wynagrodzeniu pracowników niebędących nauczycielami, a także informacji wymaganych art. 79 ww. ustawy za drugi i trzeci kwartał 2015 r. W przekazanych do SIO informacjach pominięto jednego ze 102 uczniów Szkoły w roku szkolnym 2015/2016. Dane w lokalnej bazie SIO Szkoły, w tym osobowe, przetwarzane były przez nieuprawnionego nauczyciela innej szkoły. Nie podjęto też działań organizacyjnych w celu zapewnienia bieżącej aktualizacji danych w lokalnej bazie SIO.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje, w ocenie ogólnej i przy ocenach częściowych, 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Dz. U. z 2015 r. poz. 45 ze zm.

Nieprzekazywanie lub nieterminowe przekazywanie danych podważało wiarygodność całej bazy danych SIO i obniżało jej przydatność do wykorzystania w ustawowo wskazanych celach.

W kontrolowanym zakresie w szkolnej bazie danych, prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej³ (dalej: stare SIO), przekazano zgodne ze stanem faktycznym dane o uczniach, będące podstawą do podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla gminy Biłgoraj na 2015 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Przekazywanie danych sprawozdawczych w bazie danych zmodernizowanego systemu informacji oświatowej

Opis stanu
faktycznego

1.1. Warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania lokalnej bazy danych systemu informacji oświatowej

1.1.1. Do 31.08.2013 r. Szkoła wchodziła w skład Zespołu Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Korytkowie Dużym. Uchwałą nr XXXI/181/12 z dnia 28 listopada 2012 r. Rada Gminy Biłgoraj rozwiązała ww. Zespół z dniem 31.08.2013 r., co skutkowało tym, że od 1.09.2013 r. Szkoła Podstawowa i Gimnazjum stały się odrębnymi placówkami oświatowymi⁴.

(dowód: akta kontroli str. 3)

Do prowadzenia lokalnej bazy danych SIO Szkoła wykorzystywała aplikację nieodpłatnie udostępnioną na portalu SIO (strona: www.sio.men.gov.pl).

(dowód: akta kontroli str. 8, 10)

1.1.2. Od 14.03.2014 r. Dyrektor Szkoły posiadał upoważnienie Wójta Gminy Biłgoraj do dostępu do bazy danych zmodernizowanego SIO⁵ w zakresie: przekazywania danych dziedzinowych do SIO oraz pozyskiwania z niej takich danych lub danych osobowych ze zbioru PESEL za pośrednictwem bazy danych SIO. Na podstawie art. 72 ust. 1 ustawy o SIO z 2011 r. Dyrektor upoważnił⁶ nauczyciela chemii, fizyki i informatyki w Gimnazjum do dostępu do bazy danych SIO (starej i zmodernizowanej) Szkoły Podstawowej w Korytkowie Dużym i Gimnazjum w Korytkowie Dużym⁷. W zakresie obowiązków tego pracownika z 1.09.2013 r. uwzględniony został zapis: „wprowadzanie danych do bazy SIO w Szkole Podstawowej w Korytkowie Dużym”. Poprzednio nauczyciel ten upoważniony był przez Dyrektora Zespołu Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Korytkowie Dużym do przetwarzania danych osobowych, w tym w ramach SIO. W październiku 2011 r. nauczyciel ten uczestniczył w trzygodzinnym „spotkaniu informacyjnym dotyczącym modernizacji SIO”⁸, a w październiku 2015 r. – z Dyrektorem Szkoły – w osmiogodzinnych warsztatach pt. „Nowe SIO – ważne aspekty wprowadzonej zmiany w aplikacji”⁹. Oprócz okresów wakacyjnych od 1.09.2013 r. do rozpoczęcia niniejszej kontroli NIK (26.11.2015 r.) wystąpił jeden przypadek absencji nauczyciela upoważnionego do dostępu do bazy danych SIO Szkoły w wymiarze przekraczającym siedem dni roboczych.

³ Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm.

⁴ Według informacji dostępnych na stronie internetowej <http://zspig.korytkow.prv.pl/>, Szkoła Podstawowa utworzona została w roku 1924, a od roku 2002 wchodziła w skład Zespołu Szkoły Podstawowej i Gimnazjum.

⁵ Kolejno: z 14.03.2014 r. – ważne do 31.08.2014 r. i z 18.09. 2014 r. – ważne do 31.08.2019 r.

⁶ 1.09.2013 r. na okres do 31.08.2014 r., a 1.09.2014 r. na okres do 31.08.2019 r.

⁷ Dyrektor kontrolowanej Szkoły Podstawowej jest jednocześnie dyrektorem Gimnazjum w Korytkowie Dużym.

⁸ Spotkanie zorganizowane zostało przez Centrum Informatyczne Edukacji Zakład Projektowania i Programowania w Warszawie.

⁹ Warsztaty zorganizował Ośrodek Doskonalenia Kadry Kierowniczej Oświaty Vulcan w Warszawie.

Według wyjaśnień Dyrektora Szkoły, osobą formalnie upoważnioną do pozyskiwania i przesyłania danych do SIO oraz posiadającą konieczny do tego identyfikator był Dyrektor Szkoły¹⁰, a ww. nauczyciel jedynie pomagał Dyrektorowi w obsłudze programów SIO.

(dowód: akta kontroli str. 8, 10, 23-32)

1.1.3. Aplikacja SIO zainstalowana została na jednym komputerze, znajdującym się w gabinecie byłej Dyrektora Zespołu Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Korytkowie Dużym, a od 1.09.2013 r. w Sekretariacie Szkoły. Komputer był zabezpieczony hasłem dostępowym i komercyjnym oprogramowaniem antywirusowym¹¹. Sekretarka posiadała jedynie uprawnienia użytkownika komputera, tj. bez dostępu do plików systemowych oraz haseł i loginów zainstalowanych wersji SIO. Bezpośredni dostęp do aplikacji SIO posiadał tylko Dyrektor Szkoły, na podstawie loginu i haseł dostępowych. Zmianę haseł co miesiąc wymuszał system. Dane do SIO wprowadzał upoważniony nauczyciel pod nadzorem Dyrektora, tj. po uprzednim zalogowaniu się Dyrektora do aplikacji SIO.

(dowód: akta kontroli str. 8, 10-11)

1.1.4. W latach szkolnych 2014/2015 i 2015/2016 Dyrektor Szkoły nie realizował określonego art. 79 ust. 1-2 ustawy o SIO z 2011 r. obowiązku niezwłocznego przekazywania do centralnej bazy danych SIO informacji o zakłóceniach w funkcjonowaniu lokalnej bazy danych SIO lub kwartalnych informacji o niezakłóconym funkcjonowaniu lokalnej bazy danych SIO. Szczegóły z tego zakresu przedstawiono w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.

(dowód: akta kontroli str. 8, 11-23)

1.1.5. Dyrektor Szkoły ustalił „Procedury wewnętrzne Szkoły Podstawowej w Korytkowie Dużym wprowadzania i przekazywania danych w systemie informacji oświatowej”. Dokument ten określał m.in.:

- odpowiedzialność Dyrektora Szkoły za nadzór nad wykonywaniem czynności zgodnie z procedurą, za sprawdzanie kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym danych gromadzonych w bazach danych oświatowych oraz przekazywanych do organu prowadzącego,
- nauczyciela upoważnionego do wprowadzania i terminowego przekazywania zbiorów danych do baz danych SIO Szkoły,
- osoby odpowiedzialne za przekazywanie prawidłowych zbiorów danych dziedzinowych (wskazano rodzaje tych danych i nazwy tablic) osobie upoważnionej do ich wprowadzania do SIO oraz terminy przekazywania tych zbiorów.

(dowód: akta kontroli str. 8, 12, 38-40)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Upoważnienie do dostępu do bazy danych SIO Szkoły nauczyciela Gimnazjum w Korytkowie Dużym, tj. osoby niebędącej pracownikiem SP.

Zgodnie z art. 72 ust. 1 ustawy o SIO z 2011 r., kierownik szkoły mógł upoważnić do dostępu do bazy danych SIO jedynie pracownika lub pracowników tej szkoły. Nadto Dyrektor Szkoły dopuścił do przetwarzania przez ww. nauczyciela danych osobowych, pomimo że nie wystąpił on i nie uzyskał

¹⁰ Poprzednio Dyrektor Zespołu Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Korytkowie Dużym.

¹¹ ESET NOD Antivirus.

upoważnienia od Wójta Gminy Biłgoraj w trybie art. 72 ust. 3-4 ww. ustawy. Opisaney nieprawidłowości nie umniejsza posiadanie przez tego nauczyciela upoważnienia Dyrektora Szkoły do przetwarzania danych osobowych.

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że upoważnienie do dostępu do bazy danych SIO nauczyciela innej szkoły „było związane nie tylko z niewystarczającą znajomością prawa w tym zakresie (... pełniłem obowiązki dyrektora dopiero od dwóch miesięcy), ale także z konieczności. Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum przestał istnieć formalnie 31 sierpnia [2013 r.] a już na 10 września istniała konieczność wykonania sprawozdawczości w starym SIO – nie miałem w tym zakresie żadnego doświadczenia, a w okresie dwóch miesięcy nie było żadnych szkoleń dotyczących SIO. W podległych mi rozdzielonych szkołach jedyną przeszkoloną osobą i posiadającą duże doświadczenie w sprawozdawczości starego jak i nowego SIO był (...). Pomimo faktu, że pan (...) nie był pracownikiem Szkoły Podstawowej, to był moim podległym nauczycielem. Ponadto ewentualne błędne wykonanie sprawozdawczości w starym SIO wiązałoby się z bardzo poważnymi konsekwencjami finansowymi dla Szkoły, jak też dla organu prowadzącego”.

(dowód: akta kontroli str. 25-32, 131-132)

2. Niezapewnienie w Szkole osoby posiadającej upoważnienie dostępowe do lokalnej bazy danych zmodernizowanego SIO w okresie od 1.09.2013 r. do 13.03.2014 r., wymagane art. 68 ust. 1 ustawy o SIO z 2011 r.

Dyrektor wyjaśnił, że wniosek do organu prowadzącego o upoważnienie do dostępu do bazy danych SIO próbował złożyć we wrześniu 2013 r. (dokładnej daty nie pamięta). Jednak po rozdzieleniu Zespołu Szkoły Podstawowej i Gimnazjum od września 2013 r. organ prowadzący nie mógł udzielić mu upoważnienia dostępowego do zmodernizowanego SIO wyodrębnionych placówek, z powodu braku ich w Rejestrze Szkół i Placówek Oświatowych.

3. Niewywiązanie się przez Dyrektora Szkoły z obowiązku niezwłocznego przekazywania do centralnej bazy danych SIO informacji o zakłóceniach w funkcjonowaniu lokalnej bazy danych SIO lub kwartalnych informacji o niezakłóconym funkcjonowaniu lokalnej bazy danych SIO. Obowiązek w tym zakresie wynikał z art. 79 ust. 1-2 ustawy o SIO z 2011 r.

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że uzyskanie 14.03.2014 r. upoważnienia dostępowego do SIO nie rozwiązało rzeczywistych problemów związanych z przekazywaniem danych do tego systemu. Po wejściu do SIO „nie było możliwości stworzenia nowej placówki: pojawiał się komunikat, że taka placówka już istnieje i nie można stworzyć kolejnej o tej samej nazwie. Próby uzyskania pomocy drogą telefoniczną, na podany numer infolinii¹², nie dały rezultatu, ponieważ nie było możliwości skontaktowania się z pomocą, ze względu na zbyt długą kolejkę oczekujących. Wykonaliśmy co najmniej kilkanaście prób połączenia z infolinią. Próbowałem również nawiązać kontakt drogą elektroniczną, poprzez e-mail. Na e-maile nie otrzymywałem jednak odpowiedzi. Dopiero w marcu 2015 r. udało mi się nawiązać korespondencję z Centrum Informatycznym Edukacji. (...) Z analizy problemu wynikało, że muszę odzyskać bazę danych, co uczyniłem zgodnie ze wskazówkami konsultantów CIE. Efektem współpracy z konsultantami było utworzenie w kwietniu 2015 r. nowej pustej bazy danych. Napotkane problemy techniczne

¹² Numer infolinii i adres e-mail określony na stronie internetowej: sio.men.gov.pl w zakładce (dolnej) „kontakt”.

w działaniu programu spowodowały, iż nie mogliśmy się wywiązać z terminowej sprawozdawczości. Wszystkie dane niezbędne do naliczenia subwencji oraz dane statystyczne zamieszczaliśmy w tzw. starym SIO (...)”¹³. Przytoczone przez Dyrektora problemy z uzyskaniem upoważnienia dostępowego oraz utworzeniem lokalnej bazy danych SIO Szkoły potwierdził Wójt Gminy Biłgoraj. W udzielonej kontrolerowi NIK informacji Wójt podał m.in., że „w okresie od 1.09.2013 r. do 13.03.2014 r. Dyrektor Szkoły wielokrotnie zgłaszał ustnie brak możliwości wprowadzania danych do bazy zmodernizowanego SIO, ale na poziomie j.s.t., pomimo wielu wystąpień do MEN, drogą elektroniczną i telefoniczną, nie mogliśmy rozwiązać tego problemu.”

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że do kwietnia 2015 r. Dyrektor Szkoły nie miał możliwości wykonania obowiązku sprawozdawczego, o którym mowa w art. 79 ustawy o SIO z 2011 r., za pośrednictwem zmodernizowanego SIO.

Niewykonanie obowiązku informacyjnego, określonego w art. 79 ustawy o SIO z 2011 r., za drugi i trzeci kwartał 2015 r. Dyrektor Szkoły tłumaczył „ogromem zadań jakie wiązały się ze zbliżającym się zakończeniem roku szkolnego”, brakiem wprawy w obsłudze aplikacji SIO¹⁴ i podjętymi w pierwszej kolejności próbami odbudowy całej bazy SIO, brakiem wsparcia technicznego ze strony „Pomocy” twórców programu i bagatelizowaniem problemów przez prowadzących szkolenie z zakresu obsługi aplikacji SIO. Dyrektor podał, że „na szkoleniu (6.10.2015 r.) na pytania dotyczące terminów sprawozdawczości prowadząca zacytowała odpowiedź otrzymaną z MEN: <<Proszę się nie przejmować terminami – jeszcze się uczymy obsługi programu do roku 2016>>”.

(dowód: akta kontroli str. 8, 10-27, 72-75, 127,129)

1.2. Przekazywanie do bazy lokalnej SIO danych dotyczących uczniów

W wyniku przeprowadzonych w dniach 2 i 4.12.2015 r. oględzin zawartości lokalnej bazy danych zmodernizowanego SIO stwierdzono, że:

- 1) lokalna baza SIO (moduł „Uczeń”) w ogóle nie zawierała list uczniów i danych dziedzinowych o uczniach w roku szkolnym 2013/2014 i 2014/2015;
- 2) listy uczniów poszczególnych oddziałów ujętych w lokalnej bazie SIO w roku szkolnym 2015/2016 odpowiadały liczbie uczniów w poszczególnych dziennikach lekcyjnych, z wyjątkiem oddziału II. Spośród 101 uczniów ujętych w lokalnej bazie SIO w dniu 2.12.2015 r. dane 59 zostały pozytywnie zweryfikowane w systemie centralnym SIO, a 42 były w trakcie przetwarzania (znajdowały się jednocześnie w zakładkach „Do wysłania” i „Wysłane”);
- 3) do lokalnej bazy danych SIO (moduł „Uczeń”) wprowadzono zgodne ze stanem faktycznym dane o orzeczonej potrzebie kształcenia specjalnego jednego ucznia w roku szkolnym 2015/2016;
- 4) w latach szkolnych 2014/2015 i 2015/2016 kontrolowana Szkoła prowadziła tylko oddziały podstawowe – nie tworzone oddziałów dodatkowych, wymienionych w art. 14 pkt 3 ustawy o SIO z 2011 r. W związku z tym w bazie lokalnej SIO uczniowie przypisani byli tylko do odpowiednich (0 i I-VI) oddziałów ogólnodostępnych;

¹³ Dyrektor wskazał ponadto, na konieczność dublowania „dużej części” danych w starym i nowym SIO.

¹⁴ Dyrektor podał, że „tak naprawdę po raz pierwszy rozpoczynał pracę z tym programem”.

- 5) według informacji Dyrektora Szkoły, stypendia o charakterze motywacyjnym za rok szkolny 2015/2016 będą przyznawane i wypłacane w czerwcu 2016 r.;
- 6) kontrolowana Szkoła nie prowadziła internatu;
- 7) w latach szkolnych 2014/2015 i 2015/2016 do kontrolowanej Szkoły nie uczęszczali uczniowie o orzeczonych potrzebach wczesnego wspomaganie rozwoju;
- 8) Szkoła nie otrzymała informacji o dzieciach uczęszczających w roku szkolnym 2014/2015 do szkoły przy przedstawicielstwie dyplomatycznym innego państwa w Polsce oraz o niespełnieniu tego obowiązku z powodu odroczenia lub innej przyczyny, a także informacji o dzieciach z jej rejonu działania, które obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego w roku szkolnym 2014/2015 realizowały poprzez uczęszczanie do placówek wychowania przedszkolnego poza polskim systemem edukacji lub o niespełnieniu tego obowiązku z powodu innej przyczyny.

(dowód: akta kontroli str. 42-59)

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że listy uczniów Szkoły w roku szkolnym 2015/2016 zostały wprowadzone do SIO w listopadzie 2015 r. Wyjaśniający nie zna przyczyn niezwyfikowania w systemie danych 42 uczniów. Wskazał natomiast, że „ponowne próby edycji danych spowodowały przyjęcie przez system kolejnych kilku uczniów. Na bieżąco prowadzimy działania w celu poprawnej weryfikacji danych uczniów, których dane nie zostały zweryfikowane”.

(dowód: akta kontroli str. 73, 75)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieprzekazanie do lokalnej bazy SIO (moduł „Uczeń”) list uczniów i danych dziedzinowych o uczniach w roku szkolnym 2014/2015.

Zakres danych identyfikacyjnych i dziedzinowych ucznia przekazywanych w lokalnej bazie danych SIO danego typu szkoły lub placówki oświatowej określają przepisy art. 11-22 ustawy o SIO z 2011 r. Zgodnie z art. 124 ust. 1 tej ustawy, do 9 kwietnia 2013 r. powinny zostać przekazane do bazy nowego SIO odpowiednie dane dziedzinowe do zbiorów danych szkół i placówek oświatowych oraz dane dziedzinowe i identyfikacyjne do zbiorów danych innych jednostek wykonujących zadania oświatowe oraz uczniów i nauczycieli. Dane te podlegają aktualizowaniu (z pewnymi wyłączeniami) w terminie siedmiu dni od zmiany stanu faktycznego (art. 30 ww. ustawy).

Do czasu badania niniejszych zagadnień (2 i 4.12.2015 r.) do lokalnej bazy SIO w szczególności nie wprowadzono danych:

- a) o udziale uczniów w roku szkolnym 2014/2015 w zajęciach pozalekcyjnych określonych w art. 64 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty¹⁵. Według danych zwartych w dziennikach, w roku tym z dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych korzystało 25 uczniów, z zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia przedmiotowe 25 osób, a z innych zajęć dodatkowych 11 uczniów.

Wymóg przekazania tych informacji do lokalnej bazy SIO wynikał z art. 14 pkt 25 ustawy o SIO z 2011 r. Zgodnie z § 29 ust. 1 pkt 5 lit. e rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 grudnia 2012 r.

¹⁵ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

w sprawie szczegółowego zakresu danych dziedzinowych gromadzonych w systemie informacji oświatowej oraz terminów przekazywania niektórych danych do bazy danych systemu informacji oświatowej¹⁶ (dalej: rozporządzenie w sprawie zakresu danych nowego SIO), dane dziedzinowe o udziale uczniów w wymienionych formach zajęć pozalekcyjnych należy przekazać w bazie danych SIO do dnia 7 października każdego roku kalendarzowego, wg stanu za poprzedni rok szkolny;

- b) o 12 uczniach, którzy w roku szkolnym 2014/2015 otrzymali stypendia za wyniki w nauce (11 osób) i za osiągnięcia sportowe (2 osoby). Stypendia te zostały przyznane i wypłacone w czerwcu 2015 r.

Wymóg przekazania tych informacji do lokalnej bazy SIO określa art. 14 pkt 29 ustawy o SIO z 2011 r. Zgodnie z art. 30 tej ustawy, dane z tego zakresu należało przekazać w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana w stanie faktycznym;

- c) o dziewięciu uczniach, którzy w roku szkolnym 2014/2015 uzyskali kartę rowerową. Czterem uczniom dokumenty te zostały wydane od 4.03. do 17.03.2015 r., jednemu 27.04.2015 r., trzem 19.05.2015 r., jednemu 16.06.2015 r.

Obowiązek przekazania tych informacji do lokalnej bazy SIO określa art. 14 pkt 26 ustawy o SIO z 2011 r. Stosownie do art. 30 tej ustawy, dane z tego zakresu należało przekazać w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana w stanie faktycznym;

- d) o spełnianiu w roku szkolnym 2014/2015 obowiązku szkolnego przez jednego ucznia uczęszczającego do szkoły za granicą.

Wymóg przekazania tej informacji do lokalnej bazy SIO określa art. 14 pkt 13 ustawy o SIO z 2011 r. Według art. 30 tej ustawy, dane z tego zakresu należało przekazać w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana w stanie faktycznym;

- e) o orzeczonej 23.08.2012 r. potrzebie kształcenia specjalnego jednego ucznia w roku szkolnym 2014/2015.

Obowiązek przekazania tej informacji do lokalnej bazy SIO wynikał z art. 12 w związku z art. 42 pkt 1 i art. 44a ust. 1 ustawy o SIO z 2011 r. Dane te należało przekazać do bazy danych SIO w terminie 7 dni od otrzymania orzeczenia przez Szkołę (art. 30 ustawy o SIO z 2011 r.).

Odpowiedzialny za przekazywanie danych do lokalnego SIO Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że „przekazywanie danych po licznych problemach mogliśmy rozpocząć w kwietniu 2015 r. Zostają dwa miesiące na uzupełnienie dwóch lat sprawozdawczości. Wymiar zatrudnienia sekretarki wynosi pół etatu na dwie szkoły, co przy coraz większej ilości nakładanych na Szkołę obowiązków powoduje, że to Dyrektor jest zmuszony sam prowadzić sprawozdawczość do dwóch systemów (starego i nowego SIO), które (...) w dużej mierze są dublowane. W związku z tym korzystałem z pomocy pana (...) przy wprowadzaniu danych do starego SIO, a od września 2015 roku zaczęliśmy wprowadzać dane do zmodernizowanego SIO. W ciągu dwóch miesięcy nie da się nadrobić dwóch lat”.

(dowód: akta kontroli str. 42-59, 72, 75)

¹⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 1547.

2. Do lokalnej bazy SIO (moduł „Uczeń”) przekazano niekompletną listę uczniów oddziału II w roku szkolnym 2015/2016. Ujęto w niej 18 spośród 19 uczniów wykazanych w dzienniku.

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że jedna z uczennic oddziału II omyłkowo została pominięta w spisie danych zmodernizowanego SIO.

(dowód: akta kontroli str. 56-57, 73, 75)

1.3. Przekazywanie do bazy lokalnej SIO danych dotyczących nauczycieli

W wyniku przeprowadzonych w dniach 9 i 11.12.2015 r. oględzin zawartości lokalnej bazy danych zmodernizowanego SIO stwierdzono, że:

- 1) wszyscy (15) nauczyciele zatrudnieni w Szkole w roku szkolnym 2014/2015 i 2015/2016 zostali ujęci w bazie lokalnej SIO (moduł „Nauczyciel”). Do 9.12.2015 r. do lokalnej bazy SIO nie wprowadzono danych o obowiązkach nauczycieli w roku szkolnym 2014/2015, określonych w arkuszu organizacyjnym Szkoły. Za ten rok szkolny wprowadzono tylko, zgodnie ze stanem faktycznym, dane o przydzielonych poszczególnym nauczycielom zajęciach dodatkowych, realizowanych w ramach godzin określonych w art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela¹⁷, według stanu na II półrocze roku szkolnego 2014/2015.

Wprowadzone do lokalnej bazy danych SIO informacje o zakresie realizowanych przez nauczycieli obowiązków w roku szkolnym 2015/2016 były zgodne z określonymi w arkuszu organizacyjnym Szkoły, obowiązującym od 1.09.2015 r. Dane te uwzględniały również informacje o przydzielonych nauczycielom zajęciach dodatkowych, realizowanych w ramach godzin określonych w art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a Karty Nauczyciela;

- 2) do lokalnej bazy SIO wprowadzone zostały dane o kształceniu i doskonaleniu nauczycieli w roku szkolnym 2014/2015 z datą rejestracji w systemie centralnym 27.11.2015 r. Dane te nie były jednak kompletne i nie odzwierciedlały wszystkich pozycji dokształcania i doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyli poszczególni nauczyciele;
- 3) w lokalnej bazie SIO w formularzu danych identyfikacyjnych każdego z 15 nauczycieli Szkoły zaznaczono brak zgody na pozyskiwanie i przechowywanie ich danych, o których mowa w art. 58 ust. 1 pkt 2 i art. 59 pkt 2 ustawy o SIO z 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 60-67, 106-107)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) Do 9.12.2015 r. do lokalnej bazy SIO (moduł „Nauczyciel”) nie wprowadzono danych o obowiązkach nauczycieli w roku szkolnym 2014/2015, określonych w arkuszu organizacyjnym Szkoły.

Wymóg przekazania do lokalnej bazy SIO informacji o rodzajach prowadzonych zajęć i innych wykonywanych obowiązkach określa art. 29 ust. 1 pkt 1 lit. g ustawy o SIO z 2011 r. Według art. 30 tej ustawy, dane o obowiązkach nauczycieli podlegają aktualizacji w bazie SIO w terminie 7 dni od zmiany stanu faktycznego, z wyjątkiem danych o zajęciach realizowanych na podstawie art. 42 ust. 2 pkt 2 Karty Nauczyciela. Zgodnie z § 29 ust. 1 pkt 7

¹⁷ Dz. U. z 2014 r., poz. 191 ze zm.

rozporządzenia w sprawie zakresu danych nowego SIO, informację o zajęciach nauczycieli realizowanych w ramach godzin określonych art. 42 ust. 2 pkt 2 Karty Nauczyciela aktualizuje się w terminach do 7 kwietnia i do 7 października według stanu na dzień 31 marca i 30 września.

Z wyjaśnień Dyrektora Szkoły wynika, że danych o nauczycielach w roku szkolnym 2014/2015 nie przekazano do SIO z takich samych powodów jak ww. danych o uczniach. Dane o zajęciach dodatkowych nauczycieli w roku szkolnym 2014/2015 wprowadzono natomiast „celem sprawdzenia poprawności działania systemu (...)”.

- 2) Niekompletność lokalnej bazy SIO w zakresie informacji o kształceniu i doskonaleniu nauczycieli w roku szkolnym 2014/2015. Rozwijalna lista aplikacji SIO umożliwiała wybór pięciu form doskonalenia zawodowego: 1) kurs doskonalący w wymiarze do 20 godzin; 2) kurs doskonalący w wymiarze 21-59 godzin; 3) kurs doskonalący w wymiarze 60-99 godzin; 4) kurs doskonalący w wymiarze co najmniej 100 godzin; 5) studia podyplomowe. W przypadku ukończenia/odbycia przez nauczyciela więcej niż jednego szkolenia, warsztatu, kursu lub konferencji z rozwijanej listy wybrano jedną pozycję o wymiarze najbardziej zbliżonym do jednej z najdłużej trwającej formy odbytego kształcenia lub doskonalenia zawodowego. Np. Dyrektor Szkoły w roku szkolnym 2014/2015 uczestniczył w trzech szkoleniach o wymiarze pięć, sześć i 16 godzin, oraz w trzech seminariach o nieokreślonym wymiarze zajęć. W lokalnej bazie SIO odnotowano (zaznaczono) jego uczestnictwo tylko w jednym kursie doskonalącym w wymiarze do 20 godzin. Podobnie postąpiono łącznie w odniesieniu do dziewięciu nauczycieli, którzy w roku szkolnym 2014/2015 korzystali więcej niż jeden raz ze szkoleń, warsztatów, kursów lub konferencji (troje nauczycieli nie korzystało z żadnego szkolenia, a kolejnych troje uczestniczyło tylko w jednym szkoleniu).

Wymóg przekazania do lokalnej bazy SIO informacji o ukończonych kursach kwalifikacyjnych oraz formach doksztalcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli określa art. 29 ust. 2 pkt 1 ustawy o SIO z 2011 r.

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że nie miał „jasno sprecyzowanych informacji, czy wykazywać tylko kursy płatne, czy wszystkie szkolenia, w tym też spotkania metodyczne – nawet te jednogodzinne”.

- 3) Zaznaczenie w lokalnej bazie danych SIO braku zgody wszystkich nauczycieli Szkoły na pozyskiwanie i przechowywanie ich danych, o których mowa w art. 58 ust. 1 pkt 2 i art. 59 pkt 2 ustawy o SIO z 2011 r. mimo braku pisemnych oświadczeń w tej sprawie – Dyrektor Szkoły nie zwracał się do nauczycieli o złożenie oświadczeń, o których mowa w art. 60 ustawy o SIO z 2011 r.

Zgodnie z art. 60 ust. 1 tej ustawy, dane nauczyciela, o których mowa w art. 58 ust. 1 pkt 2 i art. 59 pkt 2, mogą być pozyskane do lokalnej bazy danych SIO przez podmiot uprawniony do ich pozyskania po wyrażeniu przez nauczyciela, w formie pisemnej, zgody na ich pozyskanie.

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że błędnie zinterpretował przepisy. „Uważałem, że zgoda nauczyciela na pozyskanie i przechowywanie danych musi mieć formę pisemną, natomiast brak takiej zgody nie musi być potwierdzony pisemnie. Na posiedzeniu Rady Pedagogicznej złożyłem ustne zapytanie na temat wyrażenia zgody na pozyskanie danych z systemu SIO. Nauczyciele nie wyrazili zgody, więc uznałem, że taka forma odpowiedzi jest wiążąca”.

(dowód: akta kontroli str. 60-67, 106-107, 127, 129-130)

1.4. Przekazywanie do bazy lokalnej SIO danych dotyczących warunków prowadzenia szkoły

Przeprowadzone 10.12.2015 r. oględziny terenu szkoły i obiektu szkolnego potwierdziły zgodność ze stanem faktycznym wykazanych w bazie SIO informacji o posiadanych przez Szkołę terenach sportowych, pomieszczeniach, wyposażeniu w urządzenia i pomoce dydaktyczne.

W wyniku przeprowadzonych 9.12.2015 r. oględzin zawartości lokalnej bazy danych zmodernizowanego SIO stwierdzono, że do tego czasu do lokalnej bazy SIO w ogóle nie wprowadzono danych o:

- 1) podręcznikach obowiązujących w poszczególnych oddziałach szkoły w roku szkolnym 2014/2015 i 2015/2016;
- 2) wydatkach na prowadzenie Szkoły w roku 2014 i 2015 oraz o wynagrodzeniu pracowników niebędących nauczycielami. W latach tych w Szkole nie były zatrudniane osoby na podstawie umowy cywilnej do wykonywania zadań nauczyciela.

(dowód: akta kontroli str. 68-71, 76, 107)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Do 9.12.2015 r. do lokalnej bazy SIO nie zostały przekazane informacje o podręcznikach obowiązujących w poszczególnych oddziałach szkoły w roku szkolnym 2014/2015 i 2015/2016, gdyż aplikacja SIO nie zawierała narzędzi umożliwiających wprowadzenie danych z tego zakresu.

Wymóg przekazania do lokalnej bazy SIO informacji o podręcznikach obowiązujących w poszczególnych oddziałach określa art. 8 pkt 1 lit. d ustawy o SIO z 2011 r.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że do 9.12.2015 r. Dyrektor Szkoły nie miał możliwości przekazania do zmodernizowanego SIO informacji o podręcznikach obowiązujących w poszczególnych oddziałach szkoły w roku szkolnym 2014/2015 i 2015/2016.

2. Do 9.12.2015 r. do lokalnej bazy SIO w ogóle nie wprowadzono informacji o wydatkach na prowadzenie Szkoły w roku 2014 i 2015 oraz o wynagrodzeniu pracowników niebędących nauczycielami (5 w 2014 r. i 6 w 2015 r.).

Wymóg przekazania do lokalnej bazy SIO informacji o warunkach finansowych prowadzenia szkoły określa art. 8 pkt 1 lit. g, h ustawy o SIO z 2011 r. Dane o wysokości wynagrodzeń pracowników niebędących nauczycielami podawane są za okres: styczeń-sierpień – do 7 września, za poprzedni rok kalendarzowy – do 7 stycznia (§ 29 ust. 1 pkt 3 lit. b, c rozporządzenia w sprawie zakresu danych nowego SIO). Dane o wydatkach na prowadzenie szkoły podawane są za kolejne kwartały w terminie 10 dni po zakończeniu kwartału (§ 29 ust. 1 pkt 4 lit. a rozporządzenia w sprawie zakresu danych nowego SIO).

Niewykonanie ww. obowiązku Dyrektor Szkoły tłumaczył brakiem „sprecyzowanych informacji o konieczności wprowadzania danych do nowego SIO w tych terminach, jeżeli dane związane z wydatkami na prowadzenie Szkoły zostały już wprowadzone i wysłane w starym SIO, w którym (...) obowiązuje sprawozdawczość (...) i na podstawie którego przyznawane są dotacje dla szkół”.

(dowód: akta kontroli str. 107, 125-127, 130)

Ocena cząstkowa

W Szkole nie zapewniono terminowego i prawidłowego przekazywania do zmodernizowanego SIO wymaganych informacji. Z przyczyn niezależnych od Szkoły (niesprawność systemu teleinformatycznego) Dyrektor nie przekazywał danych do bazy SIO oraz informacji wymaganych art. 79 ustawy o SIO z 2011 r. Nie było też możliwości wprowadzania informacji o podręcznikach obowiązujących w poszczególnych oddziałach szkoły w roku szkolnym 2014/2015 i 2015/2016. Z powodów zawinionych przez administratora lokalnej bazy danych SIO, nie nanoszono do niej informacji wymaganych art. 79 ww. ustawy za drugi i trzeci kwartał 2015 r., list uczniów i danych dziedzinowych o uczniach w roku szkolnym 2014/2015, informacji o obowiązkach nauczycieli w roku szkolnym 2014/2015, określonych w arkuszu organizacyjnym Szkoły, wydatkach na prowadzenie Szkoły w roku 2014 i 2015, o wynagrodzeniu pracowników niebędących nauczycielami, a także pominięto jednego ucznia Szkoły w roku szkolnym 2015/2016. Ponadto, dane w lokalnej bazie SIO Szkoły, w tym osobowe, przetwarzane były przez nieuprawnionego nauczyciela innej szkoły. Nie aktualizowano również danych w lokalnej bazie SIO.

Przekazywanie danych sprawozdawczych w bazie danych starego systemu informacji oświatowej

Opis stanu faktycznego

W bazie danych starego SIO, w stanie wykazanym na dzień 30 września 2014 r., przekazano zgodne ze stanem faktycznym dane o uczniach (ogółem 72, w tym 31 w klasach I i II, jeden z orzeczonym upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim), które posłużyły do naliczenia subwencji oświatowej dla organu prowadzącego Szkołę.

(dowód: akta kontroli str. 46-48, 51-53, 109-124)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

W kontrolowanym zakresie w szkolnej bazie danych SIO przekazano zgodne ze stanem faktycznym dane o uczniach, będące podstawą do podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla gminy Biłgoraj na 2015 r.

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁸, wnosi o:

1. Wyłączenie z dostępu do bazy danych nowego SIO osoby nieuprawnionej.
2. Niezwłoczne przekazanie do lokalnej bazy SIO danych dotychczas nieprzekazanych (zaległych) a wymaganych przepisami ustawy o SIO z 2011 r.
3. Podjęcie działań organizacyjnych w celu zapewnienia terminowego przekazywania do lokalnej bazy danych SIO bieżących informacji wymaganych przepisami ww. ustawy.
4. Dołączenie do akt osobowych nauczycieli Szkoły oświadczeń, o których mowa w art. 60 ustawy o SIO z 2011 r.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

¹⁸ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 30 grudnia 2015 r.

Kontrolerzy
Jerzy Łukaszuk
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
Podpis

.....
Podpis